

MEMORIAL
Generał Marii Wittek

+ **RÓŻYCKA Maryla (Mara)** **ŻOB**
 zam. Raf ?

| 1920 - 1964 |

3650 / WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

RÓŻYCKA Maryle (Mene)
2em Ref?

3650/WSK

I/1. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k-415.4

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 2

VI. Fotografie —

II. Materiały uzupełniające relację:

- Biogram Różyckiej Marpli zam. Raf. opr. pna E-2. i D. Kr. do III t. "Słowniczka VM Kobiet" - 3. III. 06. Msp. z odg. innymi obywatelkami węgami. Orgg. K. 1, s. 1.
- Tekst omawiający "p. 9" - tłumaczenie z hebrajskiego, wg opracowania z Jazacki T. II, s. 764. Pysłała S. Kuczyńska. Msp. orgg. i odbitka. K. 2, s. 2-3.
- Kserokopia str. 35 z prap: "Walka i zagłada getta białostockiego" dr. Szymon Datner, oddr. 1946. Pysłała S. Kuczyńska 22. XI. 03. K. 1, s. 4.

DŁH. 22 II Biogramy oprac. przez E2 i D.W. do m.t.
"Słownik VM Kobiet"
got. 3 III 06 (komp. D.W.)
RÓŻYCKA Maryla (Mara) zam. Raf? (1920-1944), członkini żydowskiej organizacji HaHa, w getcie białostockim bojowniczką ŻOB, łączniczką między gettem a stroną aryjską, uczestniczyła tam w powstaniu

Maryla Różycka urodziła się 7 I 1920 jako córka Zygmunta. Należała do organizacji Haszomer-Hacair, socjalistycznej organizacji młodzieżowej bazującej na zasadach harcerskich. Przed wojną mieszkała być może w Łodzi.

W czasie wojny członkini ŻOB w ramach „Organizacji Antyfaszystowskiej” w białostockim getcie. Dzięki „dobremu” wyglądowi wielokrotnie wychodziła z getta, wyróżniając się w zdobywaniu i przenoszeniu broni do getta. Była łączniczką między gettem a pobliskimi żydowskimi grupami partyzanckimi, którym dostarczała aktualne wiadomości radiowe, rozpowszechniane potem w formie drukowanych ulotek. W marcu 1943, po pierwszej lutowej akcji likwidacyjnej getta, także w zakonspirowanym lokalu na Nowym Świecie odbyła się konferencja delegatów pod przewodnictwem Rywy Wojskowskiej, w czasie której Maryla złożyła sprawozdanie o łączności z przedstawicielami ruchu komunistycznego po stronie aryjskiej. Brała udział w postaniu w białostockim getcie w sierpniu 1943.

Inne dane zawarte w materiałach Yivo Institute For Jewish Research w Nowym Jorku podają: Mara Maryla Różycka-Raf (vel Rodzeska) urodziła się w 1923 w Wilnie. Była wychowanką HaHa i działała w organizacji bojowej getta (nie podano jakiego). Wyszła z walczącymi do zgrupowania w lasach nad jeziorem Narocz. Po rozwiązaniu zgrupowania nie została przyjęta do walczącego oddziału i razem z 6 kolegami z HaHa, wśród których był też Jaszka Raf (być może jej mąż) szukała drogi do sąsiednich jednostek partyzanckich. W drodze do nich zginęła wiosną 1944 zabita przez chłopów wraz z całą grupą.

Maryla Różycka Postanowieniem Prezydenta RP Nr 154/48 z 19 IV 1948 została odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari.

Ewentualne uzupełnienia biogramu znajdują się w tomie IV suplementarnym *Słownika VM Kobiet*.

APAK, T. 3650/WSK (tamże materiały Yivo Institute For Jewish Research, Nowy Jork - 9-cio stronicowy tekst hebrajski tłumaczony przez M. Friedmana w 2003 r.);

Datner Sz., *Walka i zagłada białostockiego getta*, Łódź 1946, s. 35; Mark B., *Ruch oporu w getcie białostockim*, Warszawa 1952, s. 95, 180, 189, 244;

Rodzeska/
9. Różycka-Raf Mara / Maryla/

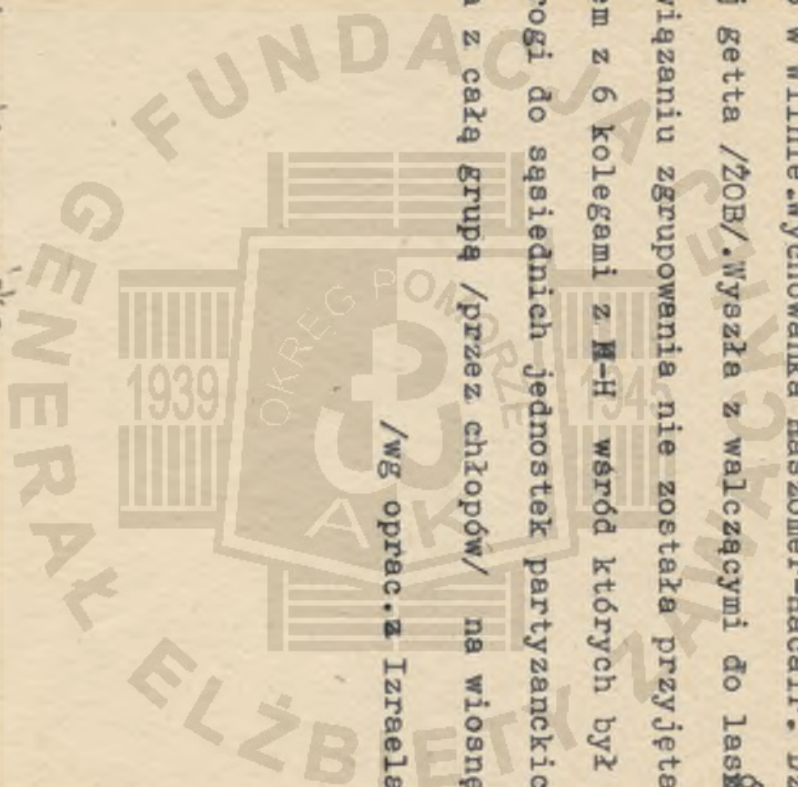
Wim. z Lubrajkińskiego - M. Friedman II/2

ur. 1923 w Wilnie. Wychowanka Haszomer-Haceir. Działała w organizacji bojowej getta /ŻOB/. Wyszła z walczącymi do lasów w Naroczcu.

Po rozwiązaniu zgrupowania nie została przyjęta do walczącego oddziału. Razem z 6 kolegami z M-H wśród których był też Jaszka Raf szukała drogi do sąsiednich jednostek partyzanckich. W drodze do nich zginęła z całą grupą /przez chłopów/ na wiosnę 1944 r.

/wg oprac. z Izraela T. II s. 764/

Przebieg jej kucyńskiego

Rodzeńka/

9. Różycka-Raf Mara / Maryla/

ur. 1923 w Wilnie. Wychowanka Haszomer-Hacair. Działała w organizacji bojowej getta /ŻOB/. Wyszła z walczącymi do lasów w Naroczcu.

Po rozwiązaniu zgrupowania nie została przyjęta do walczącego oddziału. Razem z 6 kolegami z M-H wśród których był też Jaszka Raf szukała drogi do sąsiednich jednostek partyzanckich. W drodze do nich zginęła z całą grupą /przez chłopów/ na wiosnę 1944 r.

/wg oprac. z Izraela T. II s. 764/

Przyjęła Dze Kuczyńskie

Walka z żandarmami białostockimi 9.11.43

dr Szymon Datner Łódź 1946 III/4

tacie której zostaje zabity żandarm niemiecki, a grupa bojowców bez strat w ludziach wycofuje się do ghetta.

Ponowna próba wyjścia w 10 dni później (3.6.1943) uwięczona została powodzeniem.

Nieocenione przysługi przy ryzykownym i niebezpiecznym opuszczeniu ghetta z bronią w rękę oddali dwaj znani przemysłowcy: Nochum Abelewicz i Joel Kissler, obaj ofiarni bojownicy i całą duszą oddani sprawie walki z Niemcami. (Abelewicz zginął 16.8.1943 szturmując na czele bojowców płot ghetta. Kissler zginął kilka dni potem w lasach izobskich rozerwany wraz ze swym towarzyszem partyzanckim Grysą Łuńskim wybuchem bomby lotniczej, przy której nieostrożnie manipulował).

Również zgrupowane w bloku „A” organizacje oporu zostają zmuszone pod naporem wydarzeń poddać rewizji swój stosunek do partyzantki. Nie rezygnując z idei walki zbrojnej w ghetcie tworzą oddziały partyzanckie. Pierwsze z tych oddziałów opuszczają ghetto wczesną wiosną 1943 roku pod dowództwem Borowika i Rywy Szynder. Z czasem dowództwo tej grupy obejmuje odważny i rycerski Jerzy Suchaczewski z Warszawy („Sasza”) z zawodu drukarz i były instruktor sportowy „Morgenszternu”. (Sasza zginął bohatersko w lasach izobskich 25 września w potyczce z Niemcami. Podobnie zginął Borowik 2 stycznia 1944 pod Dworzyskami). Ogólna liczba zorganizowanych partyzantów żydowskich z Białegostoku, która wyszła w lasy, dochodziła do 150. Znaczne utrudnienie stanowił brak broni, uniemożliwiało to wysłanie wszystkich chętnych do lasu. Wielu z nich oczekując możliwości wyjścia ginie w ghetcie, w czasie akcji sierpniowej, lub w Treblince, czy Majdanku.

Potrzeba broni zrodziła szereg śmiałych ekspropriacji. Wykradają kilkakrotnie broń ze składów niemieckich przy ulicy Sienkiewicza bojownicy: Ruwin Lewin (z Wyszkowa) Natek Goldszajn (obaj zginęli w partyzantce), Wołkowski Wełw (zginął w akcji), Różycka Maryla (z Łodzi) i dzielny partyzant Marek Buch (z Warszawy).

Przysługi J. Kurzy młk 22.11.43

J-3650/MSK

332 sypl.

1. N

Pojucka

2. I. ps.

Handka s. Zagumuta

3. ur.

OT-ON/1920

4. st.

5. Org.

V.

Naraiskocekraty infomacijest

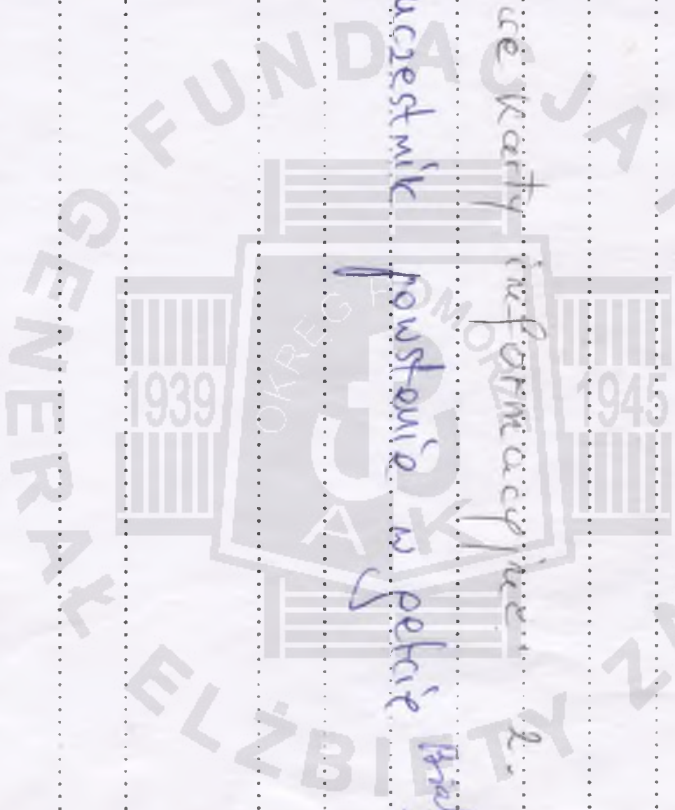
6. przydz

uciestnik powstania w petaric
Pradymak
2018

7. funkcje

8. nr

9. zr.

13.	†	RÓŻYCKA	Maryla c. Zygmunt	7.01.1920	ŻOB	Powstanie w Getcie Warszawskim			Post. Prezydenta RP Nr 154/48 z 19.04.1948	✓
-----	---	---------	----------------------	-----------	-----	-----------------------------------	--	--	---	---

UM J. 3650 / 4SK ZOB

RDZYCKA Menje

Zob. Merk B., Ruch oporu H getat
 kiok. W ne 1882, s 95, 160, 183, 207,
 244

Dw. 124

ROŻYCKA Maryla Irena

